

Förtydligande inför KF om första att-satsen i motionen om hållbart båtliv

att aktivt arbeta för att enbart EU-godkända 2- och 4-taktsmotorer ska tillåtas trafikera sjön Sommen.

Bakgrund – EU-godkända tvåtaktsmotorer

De EU-godkända tvåtaktsmotorerna introducerades kring millennieskiftet när tillverkarna anpassade sig till EU:s skärpta utsläppskrav. Sedan 2007 får endast dessa renare tvåtaktare säljas som nya inom EU. Skillnaden mellan äldre och EU-godkända tvåtaktsmotorer ligger främst i teknik, bränsleförbrukning och utsläpp.

EU-godkända tvåtaktsmotorer använder modern lågemissionsteknik som förbränner bränslet mer effektivt. Äldre tvåtaktsmotorer släpper däremot ut stora mängder oförbränd bensin och olja direkt i vattnet.

Äldre tvåtaktsmotorer (förgasarmotorer)

- **Utsläpp** — Upp till 20–30 procent av bränslet förbränns inte utan går rakt ut i vattnet.
- **Teknik** — Saknar direktinsprutning och bygger på traditionell förgasarteknik.
- **Bränsleförbrukning** — Drar mer bränsle och olja. Nyförsäljning förbjöds inom EU 2007, men motorerna finns fortfarande i bruk.

Källor: Transportstyrelsen – *Båtmotorer och utsläpp* Havs- och vattenmyndigheten – *Slopa tvåtaktaren för renare vatten*.

Juridiska och praktiska förutsättningar

Tranås kommun kan inte införa ett förbud mot äldre tvåtaktsmotorer i sjön Sommen. Det saknas lagstöd och åtgärden bedöms som juridiskt svår att genomföra.

Samhällsbyggnadsförvaltningen, som ansvarar för kommunens båtplatser, bedömer att ett förbud inte är möjligt utifrån följande:

- **Kartläggning** — Kräver externa konsulter med båtmotorkompetens för att inventera äldre tvåtaktsmotorer i hamnarna.
- **Kontrollresurser** — Gatuavdelningen behöver utökad budgetram för att kunna genomföra löpande motorkontroller.
- **Geografisk begränsning** — Kommunen kan inte ensidigt reglera hela sjön Sommen.
- **Tillträde till hamnar** — Ett förbud skulle innebära att båtar med icke godkända motorer nekas tillträde även till exempelvis Hjärtruds hamnrestaurang, vilket kräver ytterligare kontrollresurser.
- **Hyresavtal** — Båtagare med äldre motorer som idag hyr båtplats skulle behöva sägas upp.
- **Ekonomiska konsekvenser** — Minskade intäkter från båtplatser kan uppstå.

Möjliga åtgärder

1. Informationskampanj

En riktad informationsinsats i båtklubbar och hamnar om både tvåtaktsmotorer och båtbottnfärger.

Kostnad: Beror på kampanjens omfattning, målgrupp och kanalstrategi.

2. Ansökan om LOVA-bidrag

Kommunen kan söka LOVA-bidrag för åtgärder som minskar miljögifter i vattenmiljön. Kommunens egen medfinansiering är 20 procent.

Bidraget kan användas till:

- **Kartläggning** — Konsulter som inventerar båtar och motorer i kommunens hamnar.
- **Förstudie** — Underlag för insamling och skrotning av äldre förgasarmotorer.
- **Insamling och skrotning** — Kan eventuellt genomföras i samarbete med båtklubbar.

Kostnad: Svår att uppskatta innan konsult beräknat tidsåtgång och omfattning.